Wij Sigismundus mädh Gudz nådhe, Swerigis, Göthes och Wändes ... Endogh trogne Männ och Vndersåter, Wij ...

Wij Sigismundus mädh Gudz nådhe / Sweriigis / Göthes och Wändes rc. Konung. Storförste till Finland / Carelen / Wotzkipetin / och Ingermanneland i Rysland / och öfuer the Ester i Eisland Hertigh: Så och Konung i Pålen / Storförste till Littouen / Ryssen / Pryssen / Masuren / Samogitien / Kiowien / Wolhinien och Liffland / rc. Herre. Tilbinde eder alle wåre Troplichtige Undersåcher / högre och Nedhrigere Ständ / Andelige och Wärldslige / Adhel och Oadel / som vdi wårt Arfkongerijke Swerige / byggie och boendes äre / Wår nådige helsen / Kongelige ynnest / Nådhe och Benägenheet mädh Gudz Almächtigh tilförende. Endogh trogne Männ och Undersåter / Wij på åtskilligt vthher / hafue besöcht eder sampteligen / mädh wåre trychte Mandater och Schrifwelser / genom huilke wij eder noghsambt hafue förnumme lathid / wår Kongelige thuge och Wärdwedh om alles eder Wälfärd gaaghn och bäste / Såsom och ther breewedh / iaghd pålsine / thed store Wlhagh wij hade till dedh Tyrannisse / Beswärlige och Odrägelige Regemänte / som herrigh Carl nägre åhr åt slagh sigh påtagedh / och öfuer eder ienmerligen öfuech och brukedh / der vthinnan wij mädh eder / såsu som tilförende ett Cristeligt och nådigt Mädhsindende hafft sasue och än bäre: Såförrimme wij likwäl / Att sådane wåre Breef och Mandater / icke ens äre eder vthlandz komne / mythindrers förelösme / Athan att wåre Tränere och Bedtragere / som dem fram före och tiuenarwarde skulle / äre opragbne / och emot all lagh och Rätt / okristeligen pijnte / plägede / och om sider effter herrigh Carls befalning / temmerligen embracte och af Dager taghne. Huerföre så äre wij förorsakede wordne / nu på nyet att lathe eder sampt och ihmerligen / på dedh kärreste / wår Kongelige Wälmening och nådige wilie emot eder / Såsom och wårett beträckiende vdi denne beswärlige handel / förstå och förnimme / Till bes / Gudh will) wij sielfue vdi egen Person / komme komme eder till nyermere Tröst / Husgneedh och Bestermeie. Dogh först och främst / wele wij eder nädeligen hafue påminet och thuhkommed / den Eedh / Trobet / Hullskap och Rätträdighet / som i Oss för Gudh och heele Wärdens / äre plichtige och skyldige: Dem i och nu härsffer emot oss och wåre elskelige käre Son och Manz Jrfuinge / dess tryggiere och stadigere bethe och bewisse / ia och förbärre kunne / hwar Gudh alzmechtigh / som rychted gär / hafuer kalledh den Dmide / Blodhörstige Wäldsamme Jörsten för sinn Doom / Och tagedh den aff Dagbe / huilken eder på alt Oksland bracht / och en wiss förnämbligh Orsak och Ursprung warid hafuer / till all Fädherneslandzens sampt eder Dyre Fördarf och Nederfall: Genom huilckens Wäldsamme Regemänte / i och icke allenest hafue mist eder laghlige och läfftige Priuilegier / som främfarne Sweriges Konunger eder vndt / och wår salige herr Fader / så och wij beströfued och skadhsiåt hafue / Athan och i den Dmilde Tyrannens tilagne Regemänte / vthi sielfue Trädbommen förfalledh / huilcke i sielfue wil kunne see och förnimme / af allehande hans wäsen och handlinger / Och om i ellest wele vplata ögonen / och them noge besinne och betracbte / Så warde i wißeligen besinnendes / att hann emot oss huercken löffte / Eder eller tilsijesse / hen hann både Schrifftesligh och Mundtligh / wdyb Gudz helige Nampns skalleise / och sin Sialz salagbers förtarpelse / offte giort / dogh slätt inted achtedh / mythen mindre halled hafuer; Therom hnar och en i Swerige / och vthanlandz nästen / wäl är weterligbit. Ther näst de Otristeligе Tyrannisse bedriffuer / som han emot sin Förstinstning hafuer brukad på wåre trogne Männ och Rikz Rädz / huilcke han Oskyldigt wijs / ändeligen hafuer af Dagher taaghn / Mädh mängen annen trogen Oprichtig Swänsk och sinst Man / dem hun hafuer lathth hengte / stegte / afbugge och ombringe / effter sin egen wilie. Huadh eliest ere Dagelige Beswäringer och Betungelser anlanger / wete i sielfue bäst / som derförsyfue skal mäst: Olaghlige vrsel / tiuinger / Owanlige Bestarminger / Gärder / Stinsfärder / mebt my påfund löghn och dichten / att ded alt skulle lände eder och Fädrenelandet till gagn och bäste / hafuer näpligen waride nägen ände opå: Hwarigenem han omsider hafuer eder så wide bracht och förfört / att hand edh stadelige och Omptrige Krigsch och Blodhbadet i Eisland / emot wårt Wehl Konungarike Pålen / mädh eder tilsijes / wthan all kärtmätigh sijfuen Orsak / hafuer påbegynnet / Dermädh så mänge Dalelige tusend Swänske Män / edere egne Blodhförwanter / Bröder och Barn / Fränder / Wänner och Sächtmäger / sätigmerligen / genom hunger / Brand och Swärd är omkomne / och nu vthi den stadh han berömmer sigh hafue lagdt dem vthi Bärg läger / liggie för Hund och Kan / Huilcke den Blodhörstige Förstен medh hugg och slagh / icke anners än Meenlöse Fär / hafuer förr på Slachtebencken / lächo Mörde / ombringe och thäsijd / Swerigis Riikes Ynbygsiere till enigh Skam och Wahnähre / och hos andere Nationer till Spått och dellöie: Dedh är den frucht som den Tyrannisse Förstен / som sigh benämer till åre och ädher ware kommen / och Konge Nampn och Titel sigh hafuer sijfue lathth / för eder och Fädrenes land / staffadh hafuer. Och effter wij wäl kunne tencke / att förbemelte Herrigh / tugen godh i dedem eller Testamenter / hafuer effter sigh lathe / hos samme sin Sädelige Hartti och effterlefuor / huilcke vdi deres förefarne Dröbeet och Dudsso ännu frambärde / Och kann stee effter hans nbeeste wilie och Besalning / antingen medh hans Förstinna och Barn / heller andre nye Practicker och påfund / achte till att fbred fitte wälde och vytterste Förrädelige anhang: Heller em ded dem icke lyckes kunne / hafue i sinned att afhämde ech beröfue Sweriigis Rikes Dräßel / Crone / Spire / Septer och Regalier: Staat / Styrt / Stef / Arfeleij och Krigsmunitioner / sampt anned mher ihuad de öfuer komme / och sedem begifue sigh slätt och granst af Riiked / dermedh. Derföre så är wår alsuarlige förmaning nädige wilie och besalning / att i huar ochen i sin stadh / effter sin Kall / welfor och lägenheet / sijfue der grann och noghe achte opå / wdyb Slät / Besästninger / örlogsskip och Hambnre / att Sweriigis Crone och Oß / sådant Spått / Skade heller afsachned icke sker / anningen af Jnlemste heller Främinande / på de sätter som i tamlidne Sweriigis Konunget och wårc lädtige Förädlbret / medh stor flitt och arbete / så och Undersätherner nibelp / Cronen och Riiked nil bäste / ähre och Förswar / hafue förwer swedh och sammendragidt / Wban der nägo sådant kunne tilskinde / Att då som årlige Swenste Männ / sette eder sampteligen vp emot dem / Förrage och förhinder dere Vndersetbafuende / Ehuadh dedh ware kunne / som de pdbegynne / och i under Riiked nil Nachdel och Skade / Oß ech eder sielfue till större wdhlöfftighеet: Wij wele fördenstfull bärmedh / af Kongeligh högheet / Macht och Myndighеet / som oder rätt Laegh Crone Konung och öfuerbeet / hafue eder alle / Andelige och Wärldslige / högre och nedrigere Ständ / dheles befrid / löse och ledbge giorst / för dem Dedh löffte och tilsijesse / som i anningen godhwilighit / heller genom Rädboge / hoor och Trugh / herrigh Carl / hans Förstinne och Affödbe giort hafue / huilcbe J (under huadh ßehn the dedh hälfftramdare eller eder y ämninne kunne) engeledes skole ware plichtige at holle / Myfedommdre dedh parriedt någen hörsamheet eller lydne bewijse. Och så frampt thäreffter / som årlige yrechtige Swenste Männ / eder emot Oß och wår höge Kongelige Mandzatswinger / trolösen och wäl förhållendes warde / Så skole i inne / wijte / att wij eder medh all gunst och nåde wele ware bewägne / Dch så förordne / att i widh lagh och Rätt skole hälldne blifue / Dch när wij då sielfue / will Gudh / lyckligen ankommendes warde (thed wij innen korttijdh förhoppes ske stall) wele wij alle fakr / till den ände foge / lämpe och lage / att i näst Gudz nädige tilsijep / skole komme till en wiss Stadbga / Fridh och Rolighеet / och eder före Näring och förkofring igen / Så och blifue Dslaßede / så wäl för Wrångwijsom Dstyrigom Jnländskom / som för Främmande och wtländske Fiender. Der efter i eder förkom. eligen. Ätte mågt / och alldeles till förlathe. Männ hnar som (thed Gudh förbiude) anneb steer / Dch i ämnu ytbermere eder förföre och bruke lathe / vdi någen rebellisk handel emot eder Eedh och tilsijesse / then i Oß lästued och Sworidt hafue (thed wij dogh icke wele förmode) Så kunne i icke förwndre / om Gudh Alzmechtis / som Meeneedere hater / och trogne eliker / först och främst lather gå sin hårde straff sijfue eder sampt eder Barn / så och andre som det till äre wälendes: Seden att wij försware och söke wår Näringbeet / den wij af Gudh och wåre högsöflige Förädrer / och medh eder samptelige wilie / laghligen vnfät och bekommed hafue / huilchen wij icke kenchie till att bärtrigsue / faa minder tilsijede / att vthan Mänistie stall Oß den bäresster beröre: Dm wij än den tid förspar / alle rätalijstende Cristne Herrer och Potentater hielp ach bistånd / Wänners och wäns wänner / Rädh och vnd stärning bruke skole. Wti förmänte här opå medh dedh alleförste / edert Schrifftelige Swar / huad i effter eder Tedz Plicht / och denne wår troghne nädige Förmaning och Päminnelse / göre eller lathe kunne. Gudz almechtigh eder härmedh fredelse / sampt lig / n och synnerligen / Nådeligen befalendes. Tryckt i wår Kongelige Stadh KALAR. Den Anno, 1608. Bti wår Regemeng tijdh / i Swärige på dedh Tempelende. Och per i Pålen ded Förste och tingunde.

Under wärtt Kongelige Secret.

u.d. 1608

SOT // Utbrutna ligg. fol. extra stort format / Kungl. förordningar

Tillkomstår 1608
Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Wij Sigismundus mädh Gudz nådhe / Swerigis / Göthes och Wändes &c. Konung.

Storförste till Finland / Carelen / Wotzkipetin / och Ingermanneland i Rysland / och öfuer the Eester i Eisland Hertigh: Så och Konung i Pålen / Storförste till Littouen / Ryssen / Prussen / Masuren / Samogitien / Kiowien / Wolhinien och Lifland / &c. Herre.

Tilbinde eder alle wåre Troplichtige Undersäther / högre och Nedhrigere Ständ / Andelige och Wärldzlige / Adhel och Oadel / som vdi wärtt Arfkongerijke Swerige / byggie och boendes åre / Wår nådige helßen / Kongelige ynnest / Nåde och Benägenheet /

mädh Gudh Alzmächtigh tilförende. Endogh trogne Männ och Undersäter / Wij på ärskillelige tidher / hafue besöcht eder sampteligen / mädh wåre trychte Mandater och Schriffwelser / genom huilke wij eder noghsambt hafue förnimme lathid / wår Kongelige åhuge och Wärdnedh om alles eder Wälfärd gaghn och bäste / Såsom och ther bredewidh / lathid påstine / thed store Misshagh wij hade till dedh Tyranniske / Beswärlige och Odrägelige Regemänte / som hertigh Carl nägre åhr åt slagh sigh påtagedh / och öfuer eder iemmerligen öfuedh och brukedh / der vthinnan wij mädh eder / så nu som tilförende ett Cristelight och nädigt Mädhlidende hafft hafue och ån bäre: Så förnimme wij likwäl / Att sådane wåre Bref och Mandater / icke ens åre eder tilhande komne / mytidhmindre föreläsne / Vthan att wåre Tiänere och Brefdragere / som dem fram före och öfuerantwarde skulle / åre optaghne / och emot all Lagh och Rätt / okristeligen pijnte / plägede / och om sider effter hertigh Carls befalning / iemmerligen ombrachte och af Dager taghne. Huarföre så åre wij förorsakede wordne / nu på nytt att lathe eder sampt och synnerligen / på dedh kärreste / wår Kongelige Wälmening och nädige wilie emot eder / Såsom och wärtt betäncklende vdi denne beswärlige handel / förstå och förnimme / Till deß (Gudh will) wij sielfue vdi egen Person / kunne komme eder till ytermere Tröst / Hughnedh och Beskermelse. Dogh först och främbst / wele wij eder nädeligen hafue pämint och ihughkommed / den Eedh / Troheet / Hullskap och Rätträdighet / som i Oß för Gudh och heele Wärlden / åre plichtige och skyldige: Dem i och nu häreffter emot oß och wår elskelige kåre Son och Mens Arfuinge / deß tryggiere och stadigere bethe och bewijse / ta och förbättre kunne / hwar Gudh alzmechtigh (som rychted går) hafuer kalledh den Omilde / Blodhtörstige Wäldsamme Förstен för sinn Doom / Och taged den aff Daghe / huilken eder på allt Obestånd bracht / och en wiß förnämbligh Orsak och Vrsprung warid hafuer / till all Fädherneslandzens sampt eder Olycke Fördärf och Nederfall: Genom huilckens Wäldsamme Regemänte / i och icke allenest hafue mist edre laghlige och Läfstige Priwilegier / som främfarne Sweriges Konunger eder vndt / och wår salige herr Fader / så och wij bebrefued och stadhfäst hafue / Vthan och i den Omilde Tyrannens tiltagne Regemänte / vthi sielfue Träldommen förfalledh / huilcked i sielfue wål kunne see och förnimme / af allehande hans wäsen och handlinger / Och om i eliest wele vplata ögonen / och them noge besinne och betrachte / Så warde i wißeligen besinnendes / att hann emot oß huarken löffte / Eder eller tillseijelser / dem han både Schriffteligh och Munteligh / widh Gudz helige Nampns åkallelse / och sin Ståls saligheet förtappelse / offte giort / dogh slått intted achtedh / mytidt mindre hälled hafuer; Therom huar och en i Swerige / och vthanlandz nästen / wål är wetterligidt. Ther näst de Okristelige Tyranniske bedrifter / som han emot sin Förschrifning / hafuer brukad på wåre trogne Männ och Riks Rädh / huilcke han Ofylldigt wijs / öncke ligen hafuer af Dagher tagedh / Mädh mängen annen trogen Oprichtig Swänst och finst Man / dem han hafuer lathid hengie / stegle / afhugge och ombringe / effter sin egen wilie. Huadh eliest edre Dagelige Beswäringer och Betungelser anlanger / wete i sielfue bäst / som derföre hafue stå mäst: Olaghlige vtschrifninger / Owanlige Bestatminger / Gärder / Skiutzfärder (medh ny påfund Löghn och dichten / att ded altt skulle lände eder och Fäderneslandet till gagn och bäste) hafuer näpligen warit nägen ände opå: Hwarigenom han omsider hafuer eder så widt bracht och förfört / att han dedh stadelige och Onyttige Kriged och Blodhbadet i Eisland / emot wärt Wahl Konungarike Pålen / mädh eder tilhielp / vthan all rättmätigh gifuen Orsak / hafuer påbegynt / Dermädh så många Otalelige tusend Swänste Män / edere egne Blodhförwantter / Bröder och Barn / Fränder / Wänner och Slächtinger / så iemmerligen / genom hunger / Brand och Swärd åre omkomne / och nu vthi den stadh han berömmer sigh hafue lagdt dem vthi Bärg läger / liggie för Hund och Ram / Huilcke den Blodhtörstige Förstен medh hugg och slagh / icke anners än Meenlöse Fär / hafuer fört på Slachtebenecken / lathid Mörde / ombringe och ihälslå / Sweriges Rikes Inbyggiere till ewigh Skam och Wahnähre / och hos andere Natzioner till Spått och at löije: Dedh är den frucht som den Tyranniske Förstен (som sigh berömer till åhr och ålder ware kommen / och Konge Nampn och Titel sigh hafuer gifue lathidt) för eder och Fädherneslanded / staffadh haffuer. Och effter wij wål kunne tenckie / att förbemelte Herrigh / ingen godh Lärdom eller Testamentte / hafuer effter sigh lathit / hos samme sitt Schädelige Partij och efterlefuor / huilcke vdi deres föresatte Otroheet och Ondstо ännu framhärde / Och kann stee effter hans ytherste wilie och Befalning / antingen medh hans Förstinna och Barn / heller andre nye Practiker och påfund / achte till att styrcke sitt wälde och vproriske Förrädelige anhang: Heller om ded dem icke lyckes kunne / hafue i sinned att afhände och beröfue Sweriges Rikes Dräßel / Crone / Spire / Septer och Regalier: Skatt / Skytt / Skep / Artelij och Krigsmunitioner / samptt annet mher huad de öfuer komme / och seden begifue sigh slätt och grantt af Rijked dermedh. Derföre så är wår alfuarlige förmaning nädige wilie och befalning / att i huar ochen i sin stadh / effter sitt Kall / welkor och lägenheet / gifue der grann och noghe achtt opå / widh Slät / Befästninger / örlighs skip och Hambner / att Sweriges Crone och Oß / sådant Spått / Skade heller afsachned icke steer / antingen af Inlendste heller Främmande / på de saker som framlidne Sweriges Konunger och wåre läfstige Föräldrer / medh stor flijt och arbete / så och Undersäthernes tilhielp / Cronen och Rijket till bäste / åhre och Förswar / hafue förwer fwedh och sammendragidt / Vthan der näged sådant kunne tilbiudes / Att i dä som ärlige Swenste Männ / sette eder samhelligen vp emot dem / Förtage och förhindre deres Onde förehafuende / Ehuadh ded dä ware kunne / som de på begynne / och lender Rijkedt till Nachdel och Skade / Oß och eder sielfue till större widhlöfftigheet: Wij wele förden stull härmedh / af Kongeligh högheet / Macht och Myndigheet / som eder rätte Lagh Crönte Konung och öfuerheet / hafue eder alle / Andelige och Wärldzlige / högre och nedrigere Ständ / eldeles befried / löse och ledhige giortt / för denn Eedh löffte och tillseijelse / som i antingen godhwilligh / heller genom Rädhoge / hoot och Trugh / hertigh Carll / hans Förstinne och Affödhe giort hafue / Huilched I (vnder huadh stehn the dedh hälst frambäre eller eder päminne kunne) ingeledes skole ware plichtige att holle / Mytedmindre dedh partiedt någen hörsamheet eller lydne bewijse. Och så frampt i häreffter / som ärlige vprichtige Swenste Männ / eder emot Oß och wår höge Kongelige Mandzarfwinger / troligen och wål förhällendes warde / Så skole i intet twifle / att wij eder medh all gunst och näde wele ware bewägne / Och så förordne / att i widh lagh och Rätt skole häldne blifue / Och när wij dä sielfue / will Gudh / lyckligen ankommendes warde (thed wij innen kort tijdh förhoppes stee stall) wele wij alle saker / till den ände foge / lämpe och lage / att i näst Gudz nädige tilhielp / skole komme till en wiß Stadhga / Fridh och Roligheet / och eder förre Näring och förkofring igen / Så och blifue Oplaßede / så wäl för Wrängwijsom Ostyrigom Inländskom / som för Främmande och veländste Fiender. Der efter i eder f[illegible]kom[illegible]ligen rätte mägt / och alldeles nu förlathe. Männ huar som (thed Gudh förbiude) anned steer / Och i ännu ythermere eder förföre och bruke lathe / vdi någen rebellist handel emot eder Eedh och tillsetjelse / then i Oß läfued och Sworidt hafue (thed wij dogh icke wele förmode) Så kunne i icke förwndre / om Gudh Alzmechtig / som Meenedere hater / och trogne elsker / först och främbst lather gä sitt härde straff öfuer eder sampt edre Barn / så och andre som der till åre wällendes: Seden att wij försware och sökie wår Rättigheet / den wij af Gudh och wåre höglöflige Föräldrer / och medh eder samhellige wilie / laghligen vnfät och bekommed hafue / huilchen wij icke tenckie till att bärttgifue / fast mindre tillstedie / att någ[illegible] Mänistie stall Oß den häreffter beröfue: Om wij än den till försware / alle rättälskende Cristne Herrers och Potentaters hielp ach bijstånd / Wänners och wäns wäners / Rädh och vnd sätning bruke skole. Wij förwäntte här opå medh dedh alleförste / edert Schrifftelige Swar / huad i effter eder Eedz Plicht / och denne wår troghne nädige Förmaning och Päminnelse / göre eller lathe kunne. Gudh almechtigh eder härmedh ferdeles / samptlig[illegible]n och synnerligen / Nädeligen befalendes. Trychtt i wår Kongelige Stadh KRAKAW. Den Anno. 1608. Vti wår Regementz tijdh / i Swärige på dedh Femptonde. Och her i Pålen ded Förste och tiugunde.

Vnder wärtt Kongelige Secret.

u.d. 1608
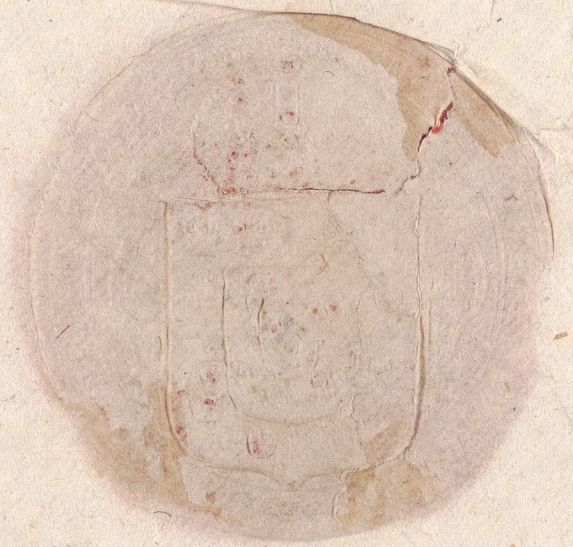
i ankommendes warde (thed wij innen kort tijdh förhoppes skee skall) wele wij alle saker / till den ände foge
ör Wrångwijsom Ostyrigom Inländskom / ... Främmande och vtländske Fiender. Der efter i eder
k handel emot eder Eedh och tillsetjelse / th... och Sworide hafue (thed wij dogh icke wele förr
andre som der till äre wällendes : Se... sökie wår Rättigheet / den wij af Gudh och
kall Oß den häreffter beröfue : Om... rättälskende Cristne Herrers och Potent
ß Plicht / och denne wår troghne w... / göre eller lathe kunne. Gudh almec
wår Regementz tijdh / i Swärig... ed Förste och tiugunde.